

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. Π. 19/1970

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1969 - Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Γεωργιτσίου*
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Μακεδαιμονος*
Νομοῦ *Μακεδονίας*

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μαυραδίου*
Εὐάγγελος..... ἐπάγγελμα *Σιδαιμαγος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Γεωργιτσίου*.....

Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *Τεττακὲς χεῖ τετρα*

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Μαρφου* *Αἰζέως*.....

ἡλικία *67*..... γραμματικαὶ γνώσεις *Ἀνάφαιτος ἑξαεταρχίου*
..... τόπος καταγωγῆς *Γεωργιτσίου*

β) *Μαυραδίου Παναγίου* *ἔτος 56* *ἐξέταστος ἀξιωματικός*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Ὁριζόμενες πελάγεις τοῦ Ταύγεθου*
διὰ βοσκήν ποιμνίων καὶ ἄγροι διὰ σπορὰν
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *Ἐνηλλάσσοντο*

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
εἰς φυσικὰ πρόσωπα· ἐλάχιστοι εἰς Κοινότητας καὶ μονὰς

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ναι*

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; *Ἡ βεχοροπού. ἐφ. ἀμφοτέρας τὰς ἀεραρχίας . μέχρι . τῶν . 1948 . Τώρα . μόνον . ἐφ. γεωργία*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; *Ναί*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς άτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; *... ἐφ. τὰ ἐλάχιστα . ποιῶντα . κτήματα . ἐργάζοντο . ὡς . άτομα*

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Σέ μῶροι . Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... χαμηλὴ . . . καί . περιφρονητικῇ*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *εἰς εἶδος*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *... .*

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ἄνδρες . καί . γυναῖκες οἱ μὲν . γυναῖκες . διὰ τὰς ἀεραρχίας . καὶ . ἐλάμβανον . οἱ δὲ . ἄνδρες . διὰ τὰς ἀεραρχίας . καὶ . ἐλάμβανον*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *... εἰς . Καζαριάτα . , Πλάταν . καί . Αἰδίνους . καί . Χερσιανῶν*

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται *... ε.κ.λ . .* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; *... ναί . . . κυρίως . ὡς . ἐμπόροι . καί . . . ἐμποροῦντες ἡ ἀεραρχίας*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

ἔχοντο... μὲ... ζωϊκὴν... καὶ... φυτικὴν... καὶ... μὲ... κάλυψιν... χλόης... ὀργώματος... διαὶ ὀργώματος...

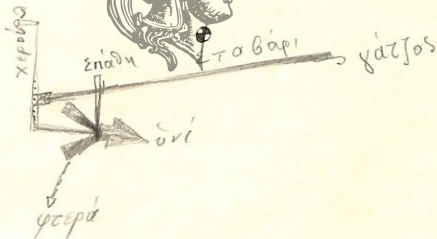
- 2) Πότε ἐγένετο τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Περὶ... τοῦ... 1915... εἰς... ἑκκατὸν ἑκατὰ...

6273 3. Σήμερον διψτερο ἄροτρο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Μετὰ... τοῦ... 1935...
3) Μηχανὴ θερισμοῦ Μετὰ... τοῦ... 1968 (Προβ. ἀποκρίσεως)

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

ἔ. ζωαῖνοντο... μὲ... ζωμὴν... κοπρῶν... ἄκων, ἡμιόκων... καὶ... αἰ. γεωργ. βλάτων... καὶ... μὲ... χερσὶν... ἔ. ἰσπανικῶν... δ. η. γ... μὲ... μάχης... βλαστῶν... ἔ. ἰσπανικῶν... μανιόκοιμα, ὠχάτοκοιμα διὰ ὀργώματος

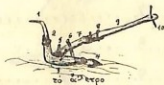
2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Περὶ... τοῦ... 1915... εἰς... ἐλαχίστων... ἀποβάσεων

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τοῦ... εἰρηρῶν... ἀροτρον... τοῦ 1935... καὶ... αἰ. γεωργ. καὶ... μηχαναὶ... μετὰ... τοῦ 1955.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... ἔ. γ. ... μανικῶν... ἰσπανικῶν... ἀροτρον... ἀποβάσεων... ἔ. ἰσπανικῶν... ἀροτρον... ἀποβάσεων... ἔ. ἰσπανικῶν... ἀροτρον... ἀποβάσεων...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μὲ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χερσὶν... 4... ὑ. κ. ἔ... 7. ἔ. τ. ἀ. β. α. ρ. ἔ... 10...
2) ἀ. κ. ἔ... 5... 8...
3) ἀ. κ. ἔ... 6... ἔ. π. ἀ. ρ. ἔ... 9...

2) Τρακτὲρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Μετὰ... τοῦ... 1955...

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Μετὰ... τοῦ... 1968... (Πορτ. ἀπορριπτόμενα)

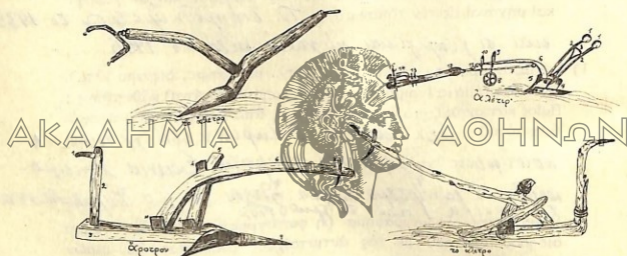
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *δεν. χφ. περιγραφ. εἶται*

5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ *μετὰ τ. 1960*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... *οἱ. ματα... τῶν... εἰς... εἰς...*

*... ριζοι... χωριμα, οἱ τι κει... ματεῖχον... τὰ...
... αὐται τὰ μένα... ερχαζία, ἡ τοι... πλάγῃ...
... μαρωέ. ρο, ... τρυφάνι, ... πριόνι, ... μεσάρνι*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

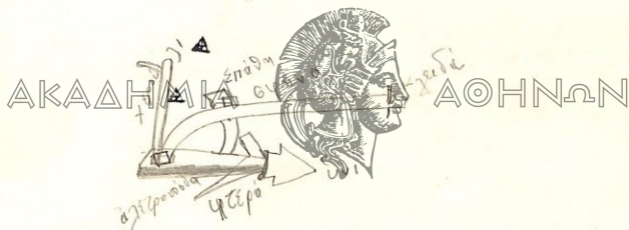
(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

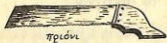
Μιᾶς...μορφῆς.....

Εἰς 4

Ξύλινο ἀρότρο (δεν χρησιμοποιοῦται
πᾶς)

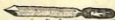
Εμειώσαντι, ὀρύζα, ἀρίδι, ὀριόκι....

πρίονι

ἀρίδα

πρίνι ἢ ξυλοφαί (ἀράρι)

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Μιᾶς μορφῆς.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .. Σχήμα μαχου

ἡν. τῆς... βαλάντιου...

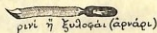
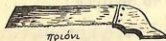
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; .. Ἐκ ξύλου ἀρότρου

Ἐκ ξύλου.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

.. Ἐμεινάρνι, .. σκεπάρνι, .. ἀρίδι, .. ἀρνάρι, .. ξυλοφάι...

Σελὴς 7
Ἰρωςίου 61, 62

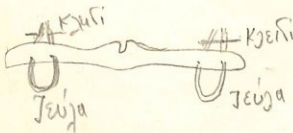
Ἀπὸ τοῦ χαίματος τῶν Ἰώνων ἀρέματα οἱ
μαργαί· καὶ αὐτὸ τῶν κοίτων τῶν Ἰώνων ἀπὸ τοῦ
γὰρ τοῦ ὁμοίου οἱ δύο ἐργοὶ δὲ αἱ ἐργασίαι οὗτοι
χαίματα τῶ ἐνὶ Ἰώνων καὶ γὰρ τῶ ἀγνῶ.
Ὁ γὰρ τοῦ ἢ τὸ ἀγνῶ τῶ σταθαρῶν ἐδενέτο ἐγὼ
Τυγὸ

μέση καὶ ἐξασθήματα αὐτοῦ. (π.χ. κοῦρη, κοῦρη, γυνή)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

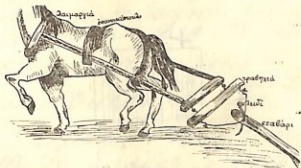

ΒΑΘΗΝΩΝ

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

...Ὅπως ἀκριβὲς ἢ μακροτέρῃ με μίαν διαφορὰν.
 τὰ ξωκόμενα συζῶ... τὰ ζέμε... βαρυστάμ...

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης
 τοῦ ἄγρου ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε πρὶν
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Συνήθεια ὡργωνε ὁ ἄνδρας
 ἰδιοκτῆτης... ὡστόσο αἱ γυναῖκες*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

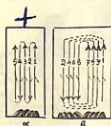
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
*...τὰ βόδια... διεκθύνει... με σχοινί... δεμένο, ἀπὸ
 τὰ κέρατα... καὶ... τὰ νωροζοιδια... τῶν με... τῇ ματαδρόνῃ*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

...καὶ παλαιότερον... καὶ... τώρα ἐγένετο... με...
αὐλακας... κατ'εὐθείαν... γραμμὴν.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει, εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμμες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; ...? ἐγένετο... ~~με~~... εἰς... βωορλές.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σπορά) ; με αὐλακίαν ; ... καὶ.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιητῇ αἶροτρον ; ... ~~στα~~... ἐσωμηνι... ἐναφν.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

καθ'ὲν... ὑρχαίνοντο... τα... ἐσωμηνι... αὐλάκων...
ματὰ... πλαγίως... δε... καὶ... βαθιὰ... ἐσωμηνι...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ., καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὰ ὀργώματα (αἰσπαρὰ, βρώμη, κριθὰ) ὀργώνουμε. Τιστὰ ἐνδεφε-
βρίον. καὶ νυκτὶν κριθὰ καὶ ἐν βυτερεῖα
οὕταν... ἢ γιόματῃ... ἀχρὰ, ἐμῇ... ὑστερὰ
αὐτοῦ... 10... 15... ἢ πρὶν... γίνεται... π... ὥσπερ... ὡς
γίνεται διβόλισμα.*
- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

*ὁμοίως... καὶ διὰ τὰ κηπευτικὰ ὀργώ-
νουμε... ἢ γιόματῃ καὶ φύτευσις*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπausιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρη ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ὅσον... χρόνον...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποῖαν ἐποχὴν; *... γράφεται ἐν τῶν ἀνωτέρω ἐρωτήσιν 81, 82*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *... τὸ δισάκι ἢ τὸ
ὥσπερ... μόνον...*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

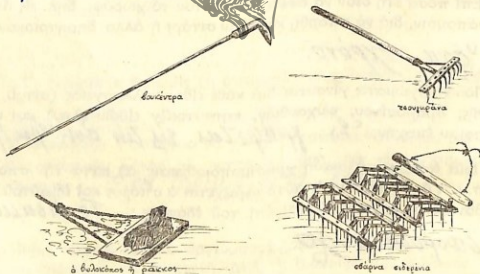
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; . *Ναι, με. τι.*.....

Βουκέντρα... ναι... τι... ἐξ ημετέρων... σιδηρᾷ ράβδον.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); . *Σβάρνισμα... οχι, διβόλισμα... οχι... οψιμα (ἀραβόβιτον, ψυχανθῇ)*.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Η σκαφή... τῶν μερῶν αὐτῶν γίνεται με... οφραν.....

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) *Τὸ βωμόφιμον
γίνεται μετὰ τὴν μαρμαί, τὴν τρώει... καὶ τὸ βωμόφιμον
π.λ. διὰ τὸ εὐαίσθητον...*

Σελὶς 11 - ἔρωτος 7

καλλιέργεια ὁσίων

Τὰ ψυχρὰ φοβόρια, τὰ ἐδωματούμενα βασιζία, ὠεί-
ονται μετὰ τὸ ψυχρὸν. Ἐντὺ οἱ γίγαντες, μαρμαροσύνη,
καμαίδια καλλιέργουται διαφορετικά: φυτεύονται
ἐν γραμμῇ ὠορὰ, ἐκαστοῦ, ὡς τὸν ταινια
καὶ κρυμμοῦται γιὰ τοὺς τρωδοτοῦν ἐκπύσματα
ἐντὺ διὰ τὰ ἐκπύσματα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

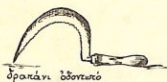
... (ἡμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. *Ἐφυτεύοντο καὶ φυτεύονται ἐν αὐλάκια
καὶ... βραγιές... διέμερον τὸ ὄρεον μετὰ ψυχρὸν.*

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μετὰ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Με τὸ ὀδοντωτὸ
φρέονι ἢ τὸ μαχαιρὶ καὶ τὰ ἐκ
ἀριστερῆς μετὰ βιτυρὰ χαρὶς ἐργαζέσθαι
μετὰ τὸ χεῖρι*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *Μαχόν·
τὸ ὀδοντωτὸ φρέονι ἢ τὸ καὶ ἐνταὶ ἐν
χρῆσει*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ πταία ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χάρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Θερίζεται
μετὰ φρέονα ὀδοντωτὰ καὶ μετὰ δρε-
πῆν*
- 4) Πῶς ἤτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *λεπίδα*

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *ἔγινετο... ὑπορμήθην... ἐμ... τοῦ ἔργου...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὁσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν βεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἦτο... καὶ... εἶναι... τῶν μὲν ἀνέπληχτων... ἡλιθίων... ἡλιθίων... τοῦ βίου, κριτικῶν...*

ἔως 13 - Ἐρωτήσεις 4

Παλαιότερα τὰ δράγματα ἐτοιμοδετοῦντο κατὰ γῆς ἐν συνε-
είᾳ ἢ περιστερίᾳ ἢ ἄλλῃ 3-4 δράγματα καὶ τὰ ἔδενε χειρόβοιο.
Μετά μάλιστα ἀνδρᾶς κατένευε τὰ χειρόβια αὐτὰ καὶ το-
ποθετοῦντας 32-40 χειρόβια μαστὶ σταυροειδῶς ὥστε οἱ
στάχυες νὰ εἶναι ὡρὸς τὰ μέσα τὰ ἔδενε σὲ ἓνα δερμάτι.
Τὸ δερμάτι αὐτὸ ἐφόρτωναν σὲν μίᾳ ἀγροῦ τῶν γῶν καὶ
τὴν ἀγρὴν ἔβα ὑπορμήθην. καὶ τὸ ἐτοίμο τὸ φορτίον.

Σήμερα ἐνώνουν 5-8 δράγματα, οὐκ δεμένα, τὰ τοποθε-
τοῦν ὡρὸς τὴν γῆν διέδονταν οἱ στάχυες καὶ τὰ δένον
σὲ δερμάτια, οὐδὲ γέγονται χειμαρὶα

Ἀκόμη σήμερα συνηθίζουν νὰ τοποθετοῦν τὰ χειρόβο-
για ὡρὸς τὴν γῆν διέδονταν οἱ στάχυες, σὲ ἀγροῦς
10 χειρόβια ὑπορμήθην, καὶ φορτῶνονται ἀνέστες.

σταυρώνονται. (Περιγράψατε λέ... ερωτῶς)

..... Γίνεται... εἰς... καὶ... περιγραφῆ...
.....

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ῥέγνυτο... ἰσορροπεύει... ἐμ... τοῦ ἔργου...*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἦτο... καὶ... εἶναι... τῶν μὲ ἀνεπιτυχμένων... βιτωρῶν... βιτωρῶν... τοῦ βίμου, κριδῶν.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *ὑψιτέρως... εἰς ὕψος... 10. ἐμ... τῆς δ.ε. βρώμης... ἐμ... ὕψος... 30... 50. ἐμ... τῆς*
- 2) Οἱ σταχύες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ... ἴδιοι, οἱ... θεριστὰι... τὰ δ.ε. τοῦ... τὰ δράγματα... ἐπὶ τοῦ ἐδάφους...*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Γίνεται εἰς αὐτὴν περιγραφή...

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Ζήμια*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .. *Συταγέστους* ..

ἐκ τῶν οἰοῦντων...
Ἰσὼ... ξένοι... μέν... δὲ... ἤρχοντο...

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

Ἡμείβοντο με εἶδος... 4 εἰσάδες...
εἰδίου... ἡμερομίσθιος μετὰ φαγητοῦ...
Σήμερον... δ.ε... με... ἡμερομίσθιον...
100 Γεχ...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Οὐτε... τὰ... χεῖρα... τὴν... ἀριστεράν...
οὔτε... οὐ... μέση... ἀριστεράν...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Πρωτεύοντα τα αρχιόντα ημέρα
Τρίτη

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἡ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν-σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ... *τραγουδοῦσαν*

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἷς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς όπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἐπιμον... ἐν τῇ περιφύσει... μὴ ὑπάρχ

[illegible]

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

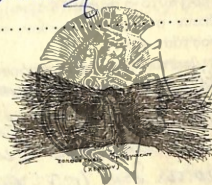
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέραις ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;.....

... Συγκρίνω... έγινε το... ουσιαστικό... των... διαφύλαξης...
του... περιεχομένου... Εάν... όρισε... η... δράση... κτηνιά...
εμφάνε... 3-5... ημέρες... και... έγινε το... ουσιαστικό... δηλώστε

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

..ταῖς...σταχυ...σχοινί...ἔδενε...ἀνδρας...μὲ...
 ..βχοινία...ματαβω...ἀφῆντα...ἀπο...βαστα...
 ..ἢ...βρασταφια...ἀφῆντα...ἀπο...ἀπο...
 ..ῖχοντα...δεματια...ταῦτα...ἔδενε...
 ..εἰδὼς...ἀφῆντα...διότι...καρπυ...
 ..ζου...δουλο...τινα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο ;

..ἐπὶ...ἔτα...ἀφῆντα...
 ..ἀφῆντα...ἔτα...ἀφῆντα...
 ..ἔτα...ἀφῆντα...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Τὸ φύτευμα γίνεται... τὸν... Μάρτιον... καὶ... τὸν... Ἀπρίλιον...*

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν... *Ἡ... ἔξαγωγή... τῶν... γεωμῆλων... ὡς... ἐκείνων... γίνεται... μὲ... τὸ... ἄροτρον... καὶ... ὀρχώτερον... μὲ... τὴν... βλαβάνην...*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπὴ, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Ὁ... θίμος... ἀνέρεται... κατὰ... τοὺς... μῆνας... Ἀπριλίον... καὶ... Νοέμβριον... μὲ... τὸ... ἄροτρον... καὶ... εἰς... πλάγια... ὡς... προσηλυμένως... εἰς... ἀναρτῶ... μὲ... ὄξον, ἢ... ἄλλην... ἢ... κριδί...*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Συνκομιδῇ... τὸν... Ἀπρίλιον... μὲ... τὰς... χεῖρας... ἢ... μὲ... τὸ... ἄροτρον...*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .. Τὸν .. ἀποζωνταν .. εἰς .. τὰ .. μὲνματα ..
 μαί .. φηρὸν .. τὸν .. μετέφεραν .. εἰς .. τοὺς ἀχω-
 ρῶνας .. ἀρὰν .. ὠρον γαμίνος .. τὰ .. ἐδεναν .. εἰς ..
 δερμάτια ἢ ἀχμαζιές.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

.. ἐξ .. ὠροῦ .. μὲνματα .. συνεκεντρώνοντο .. εἰς ..
 τὸ .. ἰδιούργον .. ἀγνόνι .. γενικά .. ἀμὲν .. συνε-
 μετρώνοντο .. εἰς .. τὰ .. μαί .. τὸ .. χροῖον .. ἀγνόνι ..
 κίε .. ἢ .. τὰ .. χροῖον ..

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; (ὁ σωρός)

ἔχεται .. δερμάτια .. μαί .. ἐτοωδοτεῖν .. οἱ .. μεμα-
 ζιές .. τῶν .. ὠροῦ .. ἀγνόνι .. τὰ .. μεμα .. τὸ .. μεντρον .. δὲ
 τὰ .. ὠροῦ .. ἀγνόνι .. τὰ .. ἀγνόνι ..

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

ἔχεται .. μαρμὰ .. ὠροῦ .. ὡς .. ὡς ..
 οἱ .. ὠροῦ .. ἀγνόνι .. εἰς .. τὰ .. ἀγνόνι .. ἢ .. τὰ ..
 .. μὲνματα ..

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .. εἰς .. τὰ .. μὲνματα .. ἐπὶ .. χωρίον .. ἢ ..

ὑπάρχον .. ἀγνόνι ..

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με πόσων σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἡ γ. με... εἰς... μίαν... οἰκογένειαν... τὸ ἀρχεῖται
.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀρχεται*
τὸν... τοῦ... καὶ... γῆμα... τοῦ... Σεπτεμβρίου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *π.χ. με... τὸ... χωμα-*

τὸ... χωμα... π.χ. πετράλωνο... καὶ... τοῦ... πετρά-
λωνο... χωμα... πετράλωνο...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ σιτηθῶς διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)...

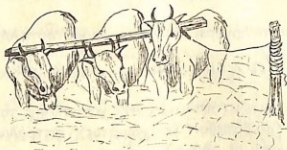
Π.χ. με... τὸ... ἐναρξέως... τοῦ... ἀλωνι-
σμοῦ... τὸ... ἀλωνι... καθαρίζεται... τὸ... πε...
χωματάλωνο... ἐπὶ... ὅπου... ἐπαλείφονται
μὲ πηλόν... βοῶν...

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ο.Χ.Ι.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὕπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Τοιοῦτοῦται τὰ δειμάτα ὀρδια γάρων
ταῦ σημερινῶν (ἀλωνατοῦρου).....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

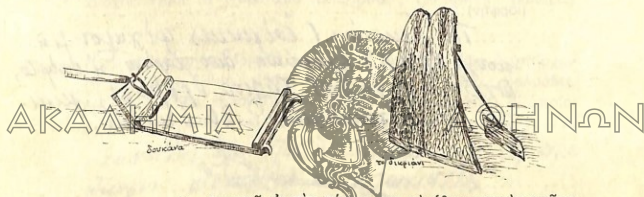
ὅς... περιγράφεται... ἐγὼ... τὴν... ἡ... μαρὰ...
σημ... ἀπὸ... τὸν... σημερινῶν... δένεται... τὰ...
σχοινία... καὶ... γίνεται... ἡ... ἀχυροποίησις...
τῶν... σταχύων... διὰ... τῶν... καταπατήσεως... τῶν...
περιφερομένων ζῶων

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

.....Γίνεται εἰδικὴ... μηχανή.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήσεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἦλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

.....Δεν ἀπαντᾶται, τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
.....μηχανήμα ἐν τῶν τοίωσιν μας.....

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Ἀρχίζει...

ματὰ τὰς... 7.30. - 8. πρῶτη. Σύνδωδ. δέν.
 βιασίδεσσεται... ὁ ἀγωνιστής... διὰ τὸ ἀρπάζειν.
 αὐτὴν μερὸν... ἦν... εἰς... τὰ μὲν τελευτᾷ...
 διακόπτεται... μὲ... τὴν... δύνει... τὴν... ἡμέραν...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

..... Τὸ... δουκράνι (ἐπίμηκες, πρὸς ἄκρον μ. ἢ
 πον)... 1,50 μ.) βιασίδεσσεται... ἀπὸ... ξύλου... ἢ... ἀπὸ...
 ὀδοντῶν... ἀπὸ... ξύλου... ἢ... ἀπὸ...
 70... χρωστισιμῶν... 20... ἀπὸ...
 ΔΟΥΚΡΑΝΙ ἢ ΔΙΧΑΛΙ

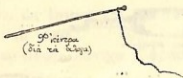
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχους ;

... Τὰ... ρίπτει... ὁ... γεωργός... μὲ... τὸ... δουκράνι

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

ὅταν... ὁ ἀγωνιστής... γίνεται... μὲ... βόδια... χρησι-
 μοποιοῦμε... τὴν... φ'... μέτρα... ὅταν... μὲ...
 ἰώσους ἢ ἡμιόνους ἢ ὄνους χρησιμοποιοῦμε
 τὴν βίτσα... ἡλωτελεῖται ἀπὸ ἡμῶν ράβδο
 0,70 μ. μὲ ἓνα δερμάτινον χορδὴ 1 μ.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .. *Δὲν. ἔχωμε... ιδιαίτερα. δουριάς*
... ἐτρώβεις. δυνατόν... νά. ἔχωμε... μία, δύο. ἢ...
μαί... 3. ἐτρώβεις...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ ἀφῆα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

*... Συκοίτη. ἄμυρτζα. ὁ. Παναγιώτης... Εἰς περι-
 πτωτικῶν... ἀνταρσία... αἱ... ἀγωνιστές...*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*Ναί, ἐγένετο... τὰ... κοπάδια... καὶ τὰ... τριψιμο-
 τῶν... χερσὶ βοῶν... ὅτ'... φρεσὶ... κοπάδια...*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

*... ἐλέγετο... κοπάδια... κατασκευάζετο... ἀπὸ
 ἑνὸς... χερσὶ... ξύλου... καὶ... ἑ.χ. μῆκος... 0,50-0,70 μ.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Διὰ τῶν μικρῶν ποσότητεσ τῶν
 δημητριακῶν καὶ ἀραβοσίτου... τὸ κοπάνισμα
 ἐγένετο εἰς τὴν αὐλὴν ἢ τὸ ἀλώνι.*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κασάνερα
 μικρῶν ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; .. *Διὰ τῶν μικρῶν ποσότητεσ φειταρῶν...
 ἔτριβαν... τοὺς στάχους... ἐδάχνει... εἰς... αὐλῆς.
 (μυῖα... μαζάρι)... αὐτὰ... τοὺς... ἰδιωτῆτες...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Διὰ τὸ... μωάνικρα... οἱ... σταχύες... ἐκποδίζονται... ματὰ
χυρότερον... εἰς... πέτρας... καὶ... μὲ... ἓνα... ἀσπρὸν... γερὸν
ξύλον... ἐκίετο... τὸ... μωάνικρα.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

... Οὐδὲν... τῶν... ἐρωτῶν... γυνῆ... τί... ἔχετε
... μὲν.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταίρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Ἐκποδίζονται... τὸ... 1959... τὸ... ἀσπρὸν... ἐκίετο... τὸ... μωάνικρα...
... 1959... τὸ... ἀσπρὸν... ἐκίετο... τὸ... μωάνικρα...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

... οἱ... ἀλωνισμένοι... στάχυες... γίνονται... λειῶμα...
... καὶ... γίγνεται... μὲ... τὸ... δικριάνι... ἢ... μὲ... τὸ... φτυάρι...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

..Ὁ...εὐχρηματιζόμενος...εὐφραίνεται...χαριθάνει...εὐχρημα-
τιζομένη...ἢ...εὐφραίνεται...οὐδέ...ἔθιμον
ὑποάρχει...ὡρὸ...τῷ...χιχλιασμοῦ.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο...*Μέ...τὸ...λευριάνι...*
μαί...ὅτ'...τέρας...ὡρὸ...ἂ...μαρῶς...δεν...ἀνέμισται...
αὐτὸ...τὸ...λευριάνι...μέ...τὸ...φτυάρι........

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἁμοιβῇ ;
ἄνδρες...καὶ...γυναῖκες...δεν...ὑποάρχει...εἰδι-
μοί...χιχλιασμοῦ.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..Ὁ...π.ε. παραμένει...μέ...τὸ...ἀνέμισμα...χιχλιασμοῦ
...χίχεται...μό...τῶ...δ...μαρῶς...αὐτὸ...τὸ...
...μό...τῶ...ἀποχωρίζονται...μέ...μοσάνι...
...ἐν...ἐξ...ἢ...ἰδ...δ...δεν...γι...οἰ...
...για νὰ...αὐτοῦ...οἰ...οἰ...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

..... *Διὰ ἀπαντά ται*

.....

.....

.....

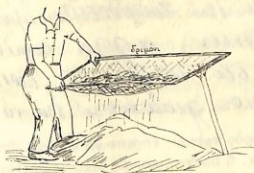
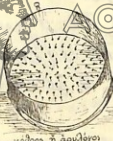
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

*Ἡ.. Μετὰ τὸ λῖχνισμα.. διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ μαλακοῦ
ἀπὸ τὰ μώμενα καὶ βέρονες ἀνεμίζεται ὁ μαλακός
μέ τὸ φρεϊάρι καὶ ἐν βολέχει τὰ βάρωρα.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

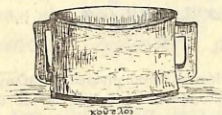
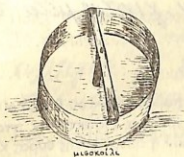
ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δормόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

Χρησιμοποιήσαντε
τὸ μέτρον... χωρητικότητος... 20 δμῶν.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) ..τὸ... ὠσαυδία... ..τὸ... ἀγροφυλακιάτικο,
τὸ... ἀλωνιάτικο... καὶ... τὸ... δερσιτιάτικο.....

...Μέτρον... τῶν... δημητριακῶν... ..τὸ... ἔριμοιο
20 δμῶν... χωρητικότητος... καὶ... σχῆμα... ..τενεμὲ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ..ὡς... ..εἰς... ..μακίνας, ..λουδάρια
...καὶ... ..τῶν... ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .. Αὐθενή μένεται ὡς ἐαί. τὸ...

ὠρεῖται. εἰ... τὰ... ματὶν γὰρ (ὑδὸ γαίᾳ). τῶν οἰκιστῶν.

μέγα. εἰ... τοῖς, μὲθο. ματὶ (ἀχρῶντες). ματὶ...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

.. ἡ διαλογὴ... τοῦ... ὑδὸ γαίᾳ... γίνεται μετὰ... τὸ...

α. γ. κ. β. γ. α.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πρὶν... τοῦ... θερισμοῦ... διαλογῆν... γὰρ... σταχύων...

ματὶ... ἐν τῇ... τῇ... φάνερ (ἀφεντῇ) διὰ τὸ εἰμὸν

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.

πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ? ἐν τῇ... φανερ...

μετὰ τὴν... φανερ... ἐν τῇ... φανερ... διὰ τὸ εἰμὸν... χρονία

εἰς τὸ εἰμὸν... φανερ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

.. τῇ... παραμονῇ... τῆς... Πρωτοφασίας.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

.. τὰ... βράδυ... 30... Ἀπριλίου... καὶ... περὶ... ὥραν... 8... μ.μ.

εἰς... ὁ... τῆς... γαί... ἀνά... βον... τερ... αἰ... εἰς

φω... τῆς...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

..... Φωτίες... τῆς... ὠρῶτομαγίας.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;....

Πάτερ... ἡγεμῶν... καί... εὐκνήδωλ... παιδία...
.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπό ποῖον μέρος;... Τὰ... ὠρεοί...
.....

εὐχρίστην... τὰ... ξύλα... καί... τὰ... ὑψίστων... ἀπό...
... τούς... φράχτες...
.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἐκ τῆς... ἑκάστης... τῶν... παιδῶν... κατέ... σταθμῶν... εὐκέντρωσαν
ξύλα... ὅταν... ἀνάγον... ἀπὸ φωτίες... καταφάνον οἱ
ἐπὶ τῆς... Προσέχουσιν... τῶν... ἐκείνῃ... τῶν... μυστῶν
καὶ... ἔχουσιν... οἱ... φανες... τὰ... ἀπὸ τῶν... καὶ... οἱ... χοροὶ
.....

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχῆς, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα... τῶν... τεράστιες... φωνές
.....

τῶν... πυρῶν... ποιεῖ... πηδῶν... οἱ... ὁποῖα... ἐπὶ...
ἐξέρχονται... ἡττημένοι... διότι... εἶναι... μαφὰ... μένοι...
.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Τῶν... ἀπὸ... τῶν... ἀταρμέναι... φωτίες... γίνονται
χοροὶ... ὁρῶν... τῶν... εὐρεσινομένων... ἐμῶν... ὅτι... ὠρεοῦσες
ὅτι... ὠρεοῖα... ὠρεοῖα... ὠρεοῖα... τῶν... ὠρεοῖα
τῶν... παρῶν...
.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

... Τίποσι... ἐν ταῖς... ζύζων...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΟΧΙ

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εἰς τὰς ἀνατολικὰς στραγιάς τοῦ ταυγέτου καὶ ἐν ὄψι
 μέτρον 1700-2000 μ. τὰ βιτυρά ἐσθλαίνοντο ἐπὶ ἴδια πεδία,
 ἅτινα ἦσαν εὐδαρμένα μὲ ἀραβοσίτον καὶ κατὰ μῆκος
 Ἀγχοῦτον καὶ λευτέρβριον. Ἡ ἀράβικος σπορά ἐσθλαίνεται
 ἐν τῷ καὶ ριζώνουν κατὰ, ἐκχυροποιήσουν τὸν ὅλγον
 καὶ ἀποφύγουν τοὺς ἐν τῷ κατὰ μῆκος.
 Ἐσθλαίνοντο οὖν καὶ τὸν ἀνωτέρω μῆκος τὰ ἀραβοσίτια ἦσαν
 ἀδύνατα, οἱ μαζιερμαῖοι ἐξώειρον τὸν αἶτον ἢ μᾶλλον
 ἐφύγουν τούτο ἐπὶ μὲν τὰ διαστήματα μετὰ τῶν ἐσθλαίνοντων
 τοῦ ἀραβοσίτου. Μετὰ τὸ διέλεμα τοῦ ἀραβοσίτου ὁ ἐσθ-
 λὰ εἶχε φυτρώσει καὶ ριζώνουν κατὰ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐρώτησις 11β

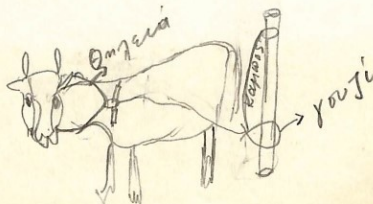
Οἱ θηρεῖς οἱ ὁποῖες γίνονται ἀπὸ τὸ δέικμα τοῦ
χοιρίου περιβάλλον τὸν χοιρὸν τῶν γουρῶν. Τὸ ἐν
αὐτῷ τοῦ ἐν τῷ στεγερῷ χοιρίου συνδέεται με-
τὰς θηρεῖς με ἐλκυστὸν μαρμὰ, τὸ δὲ ἄλλο δίνεται
εἰς τὸ (γουρὶ) ἐκείνῳ μέρος τοῦ στεγερῷ. Ἐν τμήμα
ὅπως τοῦ ἐν στεγερῷ δεμένῳ χοιρίῳ, ἀπὸ τὸ αὐτὸν
τοῦ στεγερῷ ἀρχομένην, δίνεται εἰς τὸ γουρὶ, εἶδος τέρμα
καὶ ἐν βουεχία ὡρὰς τὴν θηρεῖς τῶν χοιρίων.

Τοῦτο γίνεται διὰ τὸν γουρὶ τυγίβεται γρήγορα τὸ χοι-
ρὶ στὸ στεγρό, ἀλλὰ διὰ τὸν γουρὶ περιδρεφεται τὸ γουρὶ
ἐπὶ τοῦ στεγερῷ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΜΗΝ

Τὸ τμήμα τοῦ χοιρίου, ὡς εἶναι δεμένον
εἰς τὸ αὐτὸν τοῦ στεγερῷ μέχρι τὸ γουρὶ τέρμα
μαρμὰ.

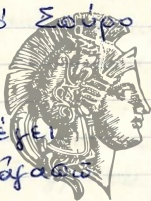
Τρεῖς βλαχοπούλες
 Τρεῖς βλαχοπούλες
 ἀπὸ τῆς Λεσβαδίας
 ἔβανε ντυμένες
 ἐπὶ μεταξωτὰ

Χορεύανε μισοὶ τρεῖς
 χαριτωμένα
 ὅρε δια νὰ
 ἀγαυόβουνε τὸ Σούρο
 τὰ μαυμένα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ μιά τοῦ λέγει
 Σούρο μ. εἴ ἀγαυό
 με ἢ δεύτερη
 τὸ θέλει μέ βασιζώ. —

Ο Πλάτανος

Στό γερασμένο πλατάνο
 μεῖ στοῦ βουνού τέ' ράχη
 ὃ' ὁ χρόνος τὸν ἔχερασε
 στο' χορχοδερασμάτου.

Πόσες φορές δὲν κάθισα
 τὰ δέντρα ν' ἀνακτέψω
 τὴν ἐμπόστα μου τὸν φίλο
 πού σα λούφει ἀγέλιος.

Πόσες φορές δὲν ἀνοῖσα
 τὸ βύρεμα τοῦ γρούλου
 ὃ' ἀκούραστος μέσ' στὰ κλαδιά
 χαρούμενος σφυροῦσε.

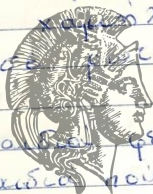
Πόσες φορές δὲν κάθισα
 σέ'ν πλαστέ νά μιλήσω
 μὲ ἀπροσευχ' ἀδελοσύνη

Φεγγαράκι

Φεγγαράκι φεγγαράκι μου
φεγγαράκι μου λαμπρό
φεγγαράκι μου λαμπρό
φέγγε μου να περπατώ.

Φέγγε και φεγγαράκι μου
φέγγε και χαμίζωνε
φέγγε και χαμίζωνε
και να σε βλέπουμε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γιό. δυο παιδιά φεγγαράκι μου
για δυο παιδιά που πιάσανε
και δυο παιδιά που πιάσανε

Τα πιάσανε φεγγαράκι μου
τα πιάσανε δυο γυφτίτσες
τα πιάσανε δυο γυφτίτσες
δυο καπεζαντίτσες

για να το γυμρίσω

και τώρα ο γερο-πλάτανος
θαλός από τα χρόνια
έχειρε το κεφάλι του
στού ποταμού την άμυ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ Διαμαντοῦζα.

Κάτω στὰ δαδιά πλατάνια
καὶ στὴν ἀνὰ ὄψιν, Διαμαντοῦζα μ'
καθόρτοι τρεῖς παῖδες μαρία
καὶ μὴν γυερή

Διαμαντοῦζα μ' εἶναι τέτοια
τέτοια μῦθον, Διαμαντοῦζα μ'
τέτοια μῦθον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ τῶν ἐν Ἀθῇναις
μὴν ὁ πῶτος τῶν Διαμαντοῦζα μ'

Μῦθε ὁ πῶτος δὲν μὲν ἀρπάζει
μῦθε ὁ πῶτος τῶν Διαμαντοῦζα μ'